

Dijital Zorbalık

- Siber dünyada dijital araçlar yardımıyla aşağılama, ifşa etme, hakaret vb. gibi olumsuz eylemlerde bulunmak ve/veya tehdit ve şantaj yoluyla istemediği şeyler yapmaya zorlamak gibi **yaralayıcı** her türlü davranışı içeren zorbalık türüdür.
- **Herkes** siber zorbalığa maruz kalabilir.
- Siber zorbalık içindeki davranışların çoğu siber suçlar kapsamında cezai hüküm gerektirir.
- Siber zorbalık fake (sahte) hesaplar arkasından yapılabildiği için mağdur kendisine zorbalığı **kimin** yaptığını bilmediği bir yaralanma duygusu içinde kalır ve gerçek hayattaki zorbalık mağdurlarına göre farklı sıkıntılar yaşar.
- Siber zorbalığa maruz kalan kişiler depresyon, kaygı bozukluğu, stres bozukluğu, benlik saygısında azalma gibi pek çok **ciddi** psikolojik sorun yaşayabilir.
- Kişisel Verileri yaymak (şifre, telefon numarası vb.)
- Aşağılayıcı, küçümseyici, nefret içeren yorumlar yapmak; dalga geçmek.
- Görmezden gelmek, dışlamak.
- Ötekileştirmek, diğerlerinden ayırtmak.
- Tehdit etmek, şantaj yapmak.
- Görüntü, video, ses kayıtlarını paylaşmak.
- Şiddet, hakaret, küfür içeren mesajlar göndermek, yorumlar yapmak.
- Sırlarını paylaşmak.
- İfşa etmek.

- Bir fotoğrafa, gönderiye veya yoruma öfke ve nefret ile yorum yapmak siber dünyada çok daha kolaylıkla yapılabilmektedir. Yaptıklarının zorbalık olduğunu bilmeyen pek çok genç olabilmektedir. Okul rehberlik programları içinde gerçek ve siber dünyada zorbalıkla ilgili etkinlik ve bilgilendirmelere önem verilmeli; veliler bilinçlendirilmelidir.
- Her vatandaş eğitim, branş farkı olmadan siber suç ve siber zorbalıkla ilgili bilgi edinerek rehber ve model olma sorumluluğunu taşıdığıнын bilincinde olmalıdır.

- Siber zorbalığın bütün maddeleri şiddeti ve niteliğine göre siber suçlar kapsamına girebilmekte ve gerçek dünyada işlenen benzer suçlardan **daha uzun ve ağır** koşullarla hüküm alınması ile sonuçlanmaktadır.
- Çocuk ve gençlerin zorbalık mağduru olmaması için konu hakkında bilinçlendirilmesi; zorbalığa maruz kalırsa ne yapması gerektiğinin öğretilmesi; zorba ise **psikolojik destek** alması sağlanmalıdır.
- Siber suçlar kapsamına giren zorbalık davranışları 12 yaşından itibaren hüküm alınmasıyla sonuçlanabilir. Daha küçük yaşlar için **ailenin ihmali** yönünde sosyal hizmetler denetiminde iş ve işlemler yürütülebilir. Sonucunda çocuk/genç hakkında mahkeme kararları ile tedbir kararları verilebilir. Konu ile ilgili okul rehberlik servislerinden bilgi alınabilir.
- Ortaöğretim kurumlarında **ödül ve disiplin yönetmeliğine** siber zorbalık dahil edilmiştir.

Siber Zorbalıkla İlgili Neler Yapılmalı?

Siber Zorbalığa maruz kalındığında kişi zorbalık öncesindeki olayla ilgili suçlanmamalı, başına gelen şeyin zorbalık olduğunun farkında olmalıdır.

Zorbalık ile başlayıp siber suç kapsamına giren dijital faaliyetler hakkında bilgi sahibi olmalıdır.

Zorbalık davranışına zorbalıkla karşılık verilmemesi gerektiğini, adli vakalarda zorbalık yapanla zorbalık yapılanın aynı suçu işlediği varsayılacağı bilinmelidir.

Zorbalığa maruz kalan çocuk ve gençleri “suçlamadan”, “ön yargısız” ve “duygularını kabul ederek” dinlemek yaşadıkları zor durumun etkisini azaltarak, psikolojik sağlığını koruyacaktır.

Zorbalık sürecinde zorbalık yapan (zorba), zorbalığa uğrayan (mağdur) ve izleyici olarak 3 grup yer almaktadır. İzleyicilerin (seyirci) tavırları, zorbaya destek vermemesi, eylemlerini desteklememesi, mağdurun yanında olması, zorbalığı görmezden gelmemesi mağduru mutlak koruyacak en etkili gruptur. Bu nedenle görmezden gelmemekle veya zorbalık yapmamakla ilgili pek çok slogan ifade ile geniş eğitimler ve bilinçlendirme görselleri yapılmaya devam etmektedir. Örn: “Zorba olma kanka ol.” “SEYİRCİ olma, Destek ver” vb. “Görmezden gelmemek” ifadesi zorbaya zorbaca karşılık vermek olarak anlaşılabilir. Siber suç işleyen birine siber suç ile karşılık vermeye benzer. Görmezden gelmemek “fikirlere katılmamak, beğenmemek, yaymamak, gerekiyorsa adli makamlara bildirimde bulunmak”, pozitif fikir belirtmek, daha mağdura -eğer istenirse- daha arkadaşça üslupla

yaklaşmak gibi karşıt-pozitif yaklaşımları kapsar. Örneğin bir arkadaşının fotoğrafını izni olmadan çeken ve izni olmadan bir sosyal medya platformunda paylaşan, altına da aşağılayıcı, ötekileştirici bir yorumlar yazan bir zorba düşünelim. Resmi görenler yanlış olduğunu ifade ederse veya zorbanın beklediğinin aksine yorum yapmaz, beğeni atmaz, resmi yaymaz ve admine bildirim yapmanın sorumluluğunu hissederse zorbanın etkililiği azalır.

Başımıza siber zorbalık içeren koşullar geldiğinde maruz kaldığımız platformun adminlerine durum bildirilir

Zorbaya karşılık verilmeden engelleyiciler kullanarak engellenir.

Davranış siber suç içeriyorsa “paylaşım yapan kişinin” adı, kullanıcı adı, telefon numarasını içeren ekran görüntüsü alınır. 18 yaşından küçük bireyler yetişkin bir aile bireyi ile en yakın güvenlik birimine müracaat edilebilir. İl ve ilçe merkezlerinde Karakollara köy ve beldelerde Jandarma Karakollarına ulaşılır. Siberay Projesi kapsamında hazırlanan sunum görselinden:

Bizler sizin güvenliğiniz için 7/24 görev başındayız.

HERHANGİ bir olumsuzlukta ailenizle birlikte ihbar hattımız 112'yi arayabilir veya siber@egm.gov.tr adresinden bizlere ulaşabilirsiniz.

İhbar Hattı
112

siber@egm.gov.tr

eha

Özellikle klavye başında sosyal medyada paylaşımlarının altına aşağılayıcı, küçültücü, dalga geçer yorumlar paylaşmak gerçek hayattan daha kolay gelmektedir.